

ศึกษาความสัมพันธ์อัตราส่วนทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรของบริษัท ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Study the relationship between financial ratios and profitability of companies
listed on the Stock Exchange of Thailand

จรินทร์ นามขาน

Jarinthon Namkhan

จันทร์เพ็ญ กสิกิจนัชชัย

Janpan Kasikidnumchai

พอนศิกกาญจน์ แสงวันทอง

Ponsikan Sangvankong

มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานครบุรี

E-mail:pimson_64@hotmail.com

Received: 7 April 2025; Revised: 12 August 2025; Accepted: 12 August 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงิน 2) เพื่อศึกษาความสามารถในการทำกำไร และ 3) เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 144 ตัวอย่าง ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยเครื่องมือที่ใช้ศึกษาคือ ข้อมูลทุดิจิทัล ประกอบด้วย งบการเงิน แบบรายงานประจำปี และ แบบฟอร์ม 56-1 ที่แสดงในเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) อัตราส่วนหนี้สิน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.54 เงินทุนหมุนเวียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.6194 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.39 อัตราหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.85, 2) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 6.71 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 10.51 อัตรากำไรสุทธิ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.49, 3) อัตราส่วนหนี้สินมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตรากำไรสุทธิ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตรากำไรสุทธิและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตรากำไรสุทธิ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตรากำไรสุทธิ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม

คำสำคัญ: อัตราส่วนทางการเงิน, ความสามารถในการทำกำไร, ตลาดหลักทรัพย์

Abstract

This article aims to 1) study financial ratios, 2) study profitability, and 3) study financial ratios that are related to profitability of companies listed on the Stock Exchange of Thailand. The sample consists of 144 samples. Purposive sampling was used. The research instruments are secondary data, including financial statements, annual reports, and Form 56-1 displayed on the Stock Exchange of Thailand website. The statistics used in this study are mean, standard deviation, maximum, minimum, and Pearson product moment correlation coefficient analysis.

Major Findings found that 1) Debt ratio has a mean of 2.5471. Current ratio has a mean of 1.61, Quick ratio has a mean of 0.39, Debt to equity ratio has a mean of 0.85, 2) Return on assets has a mean of 6.71, Return on equity has a mean of 10.51, Net profit margin has a mean of 5.49, 3) Debt ratio is related to return on assets, return on equity and net profit margin, and has a relationship in the opposite direction. Current ratio It is related to the rate of return on equity and net profit margin and has a relationship in the same direction. The quick ratio is related to the rate of return on equity and net profit margin and has a relationship in the same direction. And the debt to equity ratio is related to the rate of return on assets and has a relationship with the rate of return on equity and net profit margin and has a relationship in the opposite direction.

Keywords: Financial ratios, Profitability, Stock market

บทนำ

ประเทศไทยได้มีการส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เพราะมีความสำคัญต่อการเติบโตของระบบเศรษฐกิจในภาพรวมจากการที่มีเงินลงทุนไหลเข้า เพิ่มอัตราการจ้างงาน เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจ ในปี พ.ศ. 2562 สถาบันพัฒนาการจัดการระหว่างประเทศได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 25 จาก 63 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก สำหรับประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ดำเนินธุรกิจโดยให้ความสำคัญกับความสามารถในการดำรงอยู่อย่างยั่งยืน และเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสแก่ผู้ลงทุนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อตลาดหลักทรัพย์ และทำให้นักลงทุนพเงินมาลงทุนเพิ่มมากขึ้น (ประนอม คำผา, 2562)

อัตราส่วนทางการเงิน (Financial ratio) เป็นการนำตัวเลขที่อยู่ในงบการเงิน มาหาอัตราส่วนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับภาคอุตสาหกรรม หรือเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานในอดีต เพื่อวิเคราะห์ประเมินผลการดำเนินงาน แนวโน้ม และความเสี่ยง ของกิจการได้ดียิ่งขึ้น การวิเคราะห์งบการเงิน โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis) อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ งบการเงิน ซึ่งเกิดจากการ เปรียบเทียบโดยการนำรายการที่ปรากฏในงบการเงินสำหรับระยะเวลาหนึ่งมาสัมพันธ์กันในรูปแบบ สัดส่วนหรืออัตราร้อยละ การนำอัตราส่วนมาแปลความและใช้ประโยชน์ (กฤตภูมิ วิรัตน์วรกร, 2563) การวิเคราะห์งบการเงินเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบแสดงฐานะทางการเงิน (งบดุล) งบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสดของบริษัท เพื่อประเมินผลการดำเนินงานทางการเงินและมูลค่าทางธุรกิจ

กระบวนการนี้ช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถประเมินสถานะทางการเงินในอดีต ปัจจุบัน และที่คาดการณ์ไว้ ซึ่งเป็นแนวทางในการตัดสินใจอย่างรอบรู้ เทคนิคทั่วไปในการวิเคราะห์งบการเงิน ได้แก่ การวิเคราะห์แนวนอน การวิเคราะห์แนวดิ่ง และการวิเคราะห์อัตราส่วน การวิเคราะห์แนวนอนเป็นการเปรียบเทียบข้อมูลในแนวนอน โดยการวิเคราะห์มูลค่าของรายการในช่วงสองปีหรือมากกว่า การวิเคราะห์แนวดิ่งจะพิจารณาผลกระทบในแนวดิ่งที่รายการต่าง ๆ ของธุรกิจและสัดส่วนของธุรกิจ การวิเคราะห์อัตราส่วนจะใช้ตัวชี้วัดอัตราส่วนที่สำคัญเพื่อคำนวณความสัมพันธ์ทางสถิติ (Will Kenton, 2025)

จากข้อมูลข้างต้นผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษา “ความสัมพันธ์อัตราส่วนทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรต่อมูลค่าทางการตลาดของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงิน ความสามารถในการทำกำไร ศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักลงทุน นักวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ประกอบการ นักวิชาการ โดยคำนึงถึงการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงิน ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์อัตราส่วนทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี และ รายงานแบบฟอร์ม 56-1 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2564 ถึง พ.ศ. 2566

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 ถึง พ.ศ. 2566 รวมทั้งสิ้น 3 ปี

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 ถึง พ.ศ. 2566 รวมระยะเวลา 3 รอบระยะเวลาบัญชี ยกเว้นบริษัทที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูกิจการ บริษัทที่อยู่ระหว่างดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการฟื้นฟูกิจการในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา บริษัทเหล่านี้ไม่สามารถเปิดเผยงบการเงินของบริษัทได้ และบริษัทที่รายงานข้อมูลงบการเงินไม่ครบถ้วน เพราะคณะผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นต้องเข้าถึงข้อมูลที่ครบถ้วน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิจัยให้เกิดผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2567)

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ศึกษา คือ ข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วย งบการเงิน แบบรายงานประจำปี ที่แสดงในเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. การรวบรวมข้อมูล

ทำการรวบรวมข้อมูลข้อมูลทุติยภูมิ และแปลผลข้อมูล ประกอบด้วยตัวแปรต้นที่ใช้ในการศึกษา คือ อัตราส่วนทางการเงิน ประกอบด้วยอัตราส่วนหนี้สิน (Debt Ratio : DR) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratios : CR) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio : QR) อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratios : DE) ความสามารถในการทำกำไร ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return On Assets : ROA) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity : ROE) อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin NPM) นำข้อมูลที่ได้มาทำการจัดระเบียบเรียง และแปลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการการวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยสถิติขั้นพื้นฐานค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อสรุปลักษณะรูปแบบของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

4.2 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่อทดสอบระดับความสัมพันธ์และทิศทางระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความสัมพันธ์อัตราส่วนทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงิน ความสามารถในการทำกำไร และมูลค่าทางการตลาดของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีผลตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินด้วยสถิติเชิงพรรณนา

	Mean	S.D.
อัตราส่วนหนี้สิน (DR)	2.54	2.666
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR)	1.61	2.245
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR)	0.39	0.196
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE)	0.85	0.780
		N=144

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินด้วยสถิติเชิงพรรณนา พบว่า อัตราส่วนหนี้สิน (DR) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2.666 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2.245 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.39 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.196 และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.85 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.780

2. เพื่อศึกษาความสามารถในการทำกำไร และมูลค่าทางการตลาดของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีผลตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรด้วยสถิติเชิงพรรณนา

	Mean	S.D.
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)	6.71	7.612
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น(ROE)	10.51	11.442
อัตรากำไรสุทธิ (NPM)	5.49	7.569
	N=144	

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรด้วยสถิติเชิงพรรณนา พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 6.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 7.612 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 10.51 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 11.442 และอัตรากำไรสุทธิ (NPM) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.49 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 7.569

3. เพื่อศึกษาอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยได้ ดังนี้

ตารางที่ 3 การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อันดับ (DR) และ ตัวแปรตาม อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM)

		อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	อัตรากำไรสุทธิ
อัตราส่วน	PC	-.346**	-.254**	-.433**
อันดับ	Sig.	.00	.02	.00
	N	144	144	144

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

อัตราส่วนหนี้สิน (DR) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีค่าเท่ากับ $-.346^{**}$ ซึ่งมีค่าเป็นลบ และยังมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเท่ากับ $-.254^{**}$ ซึ่งมีค่าเป็นลบ และยังมีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ (NPM) มีค่าเท่ากับ $-.433^{**}$ ซึ่งมีค่าเป็นลบ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 สามารถแปลผลได้ว่า อัตราส่วนหนี้สิน (DR) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM) และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม

ตารางที่ 4 การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยคำสั่ง Correlate ตัวแปรอิสระอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) และ ตัวแปรตาม อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM)

		อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	อัตรากำไรสุทธิ
อัตราส่วน	PC	.133	.193*	.246**
เงินทุน	Sig.	.11	.02	.00
หมุนเวียน	N	144	144	144

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีค่าเท่ากับ .133 มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเท่ากับ .193* ซึ่งมีค่าเป็นบวกที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และยังมีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ (NPM) มีค่าเท่ากับ .246** ซึ่งมีค่าเป็นบวกที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 สามารถแปลผลได้ว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM) และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 5 การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยคำสั่ง Correlate ตัวแปรอิสระอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) และ ตัวแปรอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM)

		อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	อัตรากำไรสุทธิ
อัตราส่วน	PC	.108	.219**	.260**
เงินทุน	Sig.	.19	.00	.00
หมุนเวียนเร็ว	N	144	144	144

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีค่าเท่ากับ .108 มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเท่ากับ .219** ซึ่งมีค่าเป็น

บวก และยังมีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ (NPM) มีค่าเท่ากับ .260** ซึ่งมีค่าเป็นบวก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 สามารถแปลผลได้ว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM) และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยคำสั่ง Correlate ตัวแปรอิสระอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE) และ ตัวแปรตาม อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM)

		อัตรา		
		อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์	ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	อัตรากำไรสุทธิ
อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว	PC	-.315**	-.306**	-.383**
	Sig.	.00	.00	.00
	N	144	144	144

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีค่าเท่ากับ -.315** ซึ่งมีค่าเป็นลบ และยังมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเท่ากับ -.306** ซึ่งมีค่าเป็นลบ และยังมีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ (NPM) มีค่าเท่ากับ -.383** ซึ่งมีค่าเป็นลบ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 สามารถแปลผลได้ว่า อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM) และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม

อภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่อง ศึกษาความสัมพันธ์อัตราส่วนทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. จากการอัตราส่วนทางการเงิน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนหนี้สิน (DR) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.54 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.6194 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR)มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ .39 อัตราหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ .85 ซึ่งอัตราส่วนทางการเงิน (Financial ratio) เป็นการนำตัวเลขที่อยู่ในงบการเงิน มาหาอัตราส่วนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับภาคอุตสาหกรรม หรือเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานในอดีต เพื่อวิเคราะห์ประเมินผลการดำเนินงาน แนวโน้ม และความเสี่ยง ของกิจการได้ดียิ่งขึ้น

2. จากการความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 6.71 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 10.51 อัตรากำไรสุทธิ (NPM) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 5.49 จากผลการศึกษาของ พัชรนันท์ ดวง

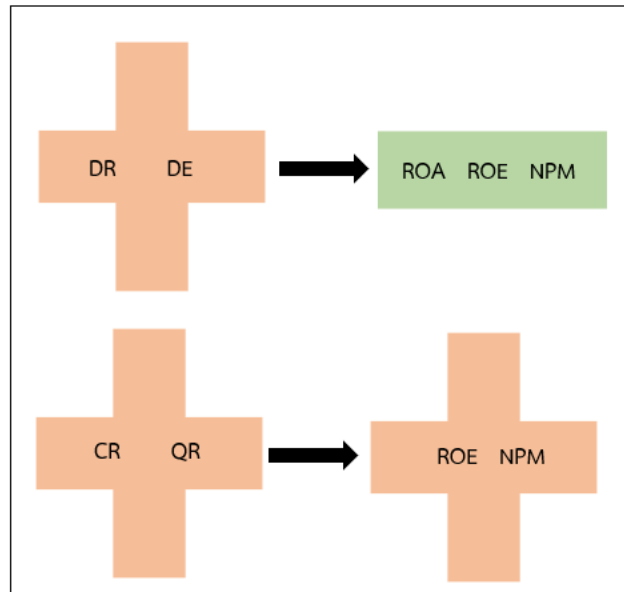
มงคลเจริญ (2561) พบว่า สภาพคล่องทำให้ทราบว่า สภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจมีความสามารถในการชำระหนี้สินระยะสั้นเมื่อถึงกำหนดชำระโดยมีสินทรัพย์หมุนเวียน ประเภทเงินสด ลูกหนี้ และสินค้าคงเหลือที่สามารถหมุนเวียนหรือเปลี่ยนเป็นเงินสดเพื่อชำระหนี้สินได้ทันเวลา ด้านความสามารถในการหากำไร ทำให้ทราบว่า การดำเนินงานของกิจการประสบผลสำเร็จสามารถสร้างรายได้ในรูปของกำไรให้กับธุรกิจและผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นได้มากหรือน้อยเพียงใด

3. จากการอัตราส่วนทางการเงินที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนหนี้สิน (DR) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM) และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม ธาณินทร์ ไชยเชชน (2564) ได้ให้เกณฑ์การวัดอัตราส่วนหนี้สินไว้ว่า ตัวเลขสูงความเสี่ยงสูง และในทางกลับกัน อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ตัวเลขยิ่งสูงยิ่งดี อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นตัวเลขยิ่งสูงยิ่งดี และอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิตัวเลขยิ่งสูงยิ่งดี ซึ่งอัตราส่วนอัตราส่วนหนี้สิน (DR) มีค่าที่ต่ำแสดงให้เห็นถึงกิจการมีความสามารถในการทำกำไร

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM) และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM) และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน ธาณินทร์ ไชยเชชน (2564) ได้ให้เกณฑ์การวัดอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วตัวเลขยิ่งสูงยิ่งดี อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนสภาพคล่องเป็นการวัดความสามารถในการบริหารสภาพคล่องของบริษัท ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ศรีัญญา สิงห์วะราช (2562) ซึ่งทำการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET 100 พบว่า อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็วไม่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM) และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามซึ่งสอดคล้องกับ รัชญา ส่งสุข และ ธนกร สังขระมย (2565) ทำการศึกษา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนจากการ ลงทุนในหลักทรัพย์ของกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในหลักทรัพย์ ศราภรณ์ หนูศักดิ์ (2564) กล่าวว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) เป็นการวัดผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นส่วนได้รับในระหว่างปี ซึ่ง สอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานของกิจการด้านผลตอบแทนสูงสุดสำหรับผู้ถือหุ้นส่วนค่าที่ได้ จะมีหน่วยเป็นเปอร์เซ็นต์ อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น ถือเป็นอัตราส่วนที่มีความสำคัญในด้านของผลประโยชน์ที่ผู้ถือหุ้นควรได้รับจากผลการดำเนินงานของกิจการ ธาณินทร์ ไชยเชชน (2564) ได้ให้เกณฑ์การวัดอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไว้ว่า ตัวเลขยิ่งน้อยยิ่งดี และอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิตัวเลขยิ่งสูงยิ่งดี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอัตราส่วนนี้มีค่าที่สวนทางกัน

องค์ความรู้ใหม่

รูปภาพที่ 1 แสดงความสัมพันธ์อัตราส่วนทางการเงิน และ ความสามารถในการทำกำไร

จากรูปภาพที่ 1 แสดงถึงความสัมพันธ์อัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วย อัตราส่วนหนี้สิน (DR) และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM) ในทิศทางตรงกันข้าม

และ ความสามารถในการทำกำไร ซึ่งประกอบด้วย อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) และ อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM) ในทิศทางเดียวกัน

สรุป

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า อัตราส่วนหนี้สิน (DR) และอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (DE) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM) ในทิศทางตรงกันข้าม อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (CR) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM) ในทิศทางเดียวกัน อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเร็ว (QR) มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (NPM) ในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความสัมพันธ์อัตราส่วนทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1) การศึกษาในครั้งนี้ค้นพบความสัมพันธ์อัตราส่วนทางการเงินกับความสามารถในการทำกำไรของของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดังนั้น ผลการศึกษาที่ค้นพบสามารถเป็นแนวทางในการบริหารงานเพื่อเพิ่มความสามารถในการทำกำไรของบริษัทได้

2) การศึกษาในครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์อัตราส่วนทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจในตลาดหลักทรัพย์เพื่อการลงทุนได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปพัฒนาต่อได้หากผู้ที่ศึกษานำตัวแปรที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริการและกำกับดูแลกิจการ เพื่อลดความเสี่ยงและผลที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันทั้งทิศทางเดียวกันและทิศทางตรงกันข้าม

2) การศึกษารั้งถัดไปควรนำอุตสาหกรรมอื่นวิเคราะห์ ด้วยเพื่อความแม่นยำของตัวแบบ และการพยากรณ์ที่นำไปให้ได้และควรนำตัวแปรอื่นมาวิเคราะห์ผลร่วมด้วยเนื่องจากว่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้มีข้อจำกัดมากมาย

เอกสารอ้างอิง

- กฤตณัฐ วิจารณ์วรก (2563). มั่งคั่งอย่างไร...ไม่รู้จัก : ด้วยการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน. เรียกใช้เมื่อ 8 สิงหาคม 2568 จาก <https://www2.spu.ac.th/award/33788/academic>.
- ธานินทร์ ไชยเชยชน. (2564). การวิเคราะห์ทางการเงินของบริษัทโรงแรม XYZ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย. วารสารวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 3(1), 63-77.
- ประนอม คำผา. (2562). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของอัตราส่วนทางการเงินและผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในรายชื่อหุ้นยั่งยืน. วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 11(4), 160-173.
- พัชรินทร์ ดวงมงคลเจริญ. (2561). การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานในธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- รัฐิยา ส่งสุข และ ธนกร สังขระมย. (2565). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับอัตราผลตอบแทนจากการ ลงทุนในหลักทรัพย์ของกลุ่มธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. Journal of Modern Learning Development. 7(6), 327-344.
- ศรากรณ์ หนูศักดิ์. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับผลตอบแทนของหลักทรัพย์ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กรณีศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง. ค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สรพัต ศรีวิซพงษ์ และ ดารณี เอื้อชนะจิต (2564) การบริหารสภาพคล่องที่ส่งผลต่อความเติบโตของกิจการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย. วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน์. 8(11), 231-243
- สุภาวรรณ สุจารี และ จิรพงษ์ จันทรงาม. (2565). อัตราส่วนสภาพคล่องและอัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร ที่มีอิทธิพลต่ออัตราส่วนมูลค่าตลาดของกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมของ กิจการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 5(4), 1284-1300

SETSMART. (2568). ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. เรียกใช้เมื่อ 8 สิงหาคม 2568 จาก <https://www.set.or.th/th/market/index/set/industry-sector-profile>.

Will Kenton (2025) Financial Statement Analysis: Techniques for Balance Sheet, Income & Cash Flow. Retrieved on 8 August 2025 from <https://www.investopedia.com/terms/f/financial-statement-analysis.asp>.